

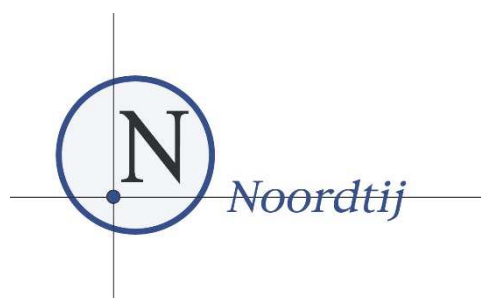
Een inventarisatie van Noordelijke Netwerken voor DuurzaamDoor! Noord-Nederland

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Een inventarisatie van Noordelijke Netwerken voor DuurzaamDoor! Noord-Nederland

Advies, communicatie en projecten

Wirdumerdijk 13-C
8911 CB Leeuwarden
058-2130819

Info@noordtij.nl
www.noordtij.nl

Juni 2015

Realisatie: D. Borjeson en J. Jepma

Inhoud

Netwerken in het noorden = werken aan duurzaamheid	1
Drentse netwerken.....	3
Netwerken met als hoofdthema Energie	3
Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid	6
Overige netwerken	8
Friese netwerken.....	9
Netwerken met als hoofdthema Energie	9
Netwerken met het hoofdthema (agrarisch) Natuurbeheer	12
Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid	14
Netwerken met als hoofdthema Voedsel	17
Groningse netwerken	19
Netwerken met als hoofdthema Energie	19
Netwerken met als hoofdthema (agrarisch) Natuurbeheer	23
Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid	24
Netwerken met als hoofdthema Biobased Economy.....	28
Netwerken met als hoofdthema Voedsel	29
Overig netwerken.....	30
Noordelijke netwerken.....	31
Verankerd tot in de haarvaten van de samenleving	35

Netwerken in het noorden = werken aan duurzaamheid

In de drie noordelijke provincies (Drenthe, Fryslân, Groningen) zijn zeer uiteenlopende netwerken actief. Het is een breed palet van initiatieven dat nagenoeg alle facetten van de samenleving en leefomgeving omsluit. Verschillende van die netwerken houden zich bezig met thema's waarin duurzaamheid een rol speelt. De focus van deze netwerken is vaak net zo divers als hun samenstelling en bereik. Zo is het ene netwerk puur gericht op de eigen provincie, terwijl het andere meer noordelijk georiënteerd is. Sommige netwerken richten zich op niet meer dan één thema, waar anderen juist heel breed initiatieven ontplooien.

Doel van deze notitie

Noordtij is gevraagd om in het noorden een inventarisatie te doen naar actieve netwerken op het brede terrein van duurzaamheid. Geen netwerken die zich op maar één thema richten, maar netwerken die multidisciplinair zijn samengesteld en zich richten op meerdere duurzaamheidsthema's. Het gaat niet om een inhoudelijke analyse van die netwerken, maar om een feitelijke verzameling en beschrijving. RVO wil het overzicht aanbieden aan de drie provincies, om in de transitie naar duurzaamheid gebruik te maken van kansrijke ontwikkelingen in de samenleving. De provincies kunnen er hun voordeel mee doen in het programma DuurzaamDoor! en andere duurzaamheidsprogramma's. De verwachting is dat met beter gebruik van duurzaamheidsnetwerken de provinciale beleidsopgaven meer in samenwerking met de samenleving kunnen worden gerealiseerd.

Netwerken als werkwoord

In afstemming met RVO is een lijst met 15 namen van sleutelfiguren samengesteld die verondersteld worden goede kennis te hebben van de verschillende netwerken die in de noordelijke provincies actief zijn. Met deze mensen zijn telefonische interviews gehouden om actieve netwerken te inventariseren die op lokaal, regionaal of provinciaal niveau actief zijn.

In die gesprekken wordt al snel duidelijk dat het begrip 'netwerk' zeer verschillend wordt geïnterpreteerd. We hebben de volgende filters gehanteerd om af te wegen of iets een netwerk is of niet:

- Netwerken veronderstelt een actieve onderlinge uitwisseling tussen de deelnemers;
- Netwerken is letterlijk een werkwoord en betekent samen of voor anderen iets doen/ondernemen;
- Netwerken kunnen formele en informele samenwerkingsverbanden zijn, kenmerk is in elk geval dat er geen harde afbakening is op doorlooptijd en opgave;
- Netwerken bestaan uit deelnemers met verschillende disciplines.

Met RVO is verder besproken om de inventarisatie te richten op netwerken met een bovenlokaal bereik die zich met meer dan één duurzaamheidsthema bezighouden. Daarin is ook besloten geen samenwerkingsprojecten op te nemen. Er zijn veel projecten met een duidelijke kop en staart waarbinnen uiteenlopende partners samenwerken. Projecten hebben een herkenbare opgave en mijlpaal als resultaat in de tijd. Netwerken kennen zo'n eenduidige afbakening niet. Er zijn in het noorden veel projecten die zich netwerk noemen, maar deze hebben geen plek in de notitie gekregen. Uiteraard leidt dat er toe dat een flink aantal samenwerkingsverbanden die zichzelf als netwerken aanduiden, niet zijn opgenomen in deze verzameling. We pretenderen geen volledigheid, maar wel een inspirerend overzicht aan te reiken dat handvatten biedt om vernieuwende duurzaamheidsprocessen en projecten te initiëren en/of te versterken.

Indeling in vijf herkenbare thema's

In de verzameling die hierna volgt treft u per provincie een geordend overzicht van de verschillende relevante netwerken. Tot besluit is een aantal regionale, noordelijke netwerken opgenomen. Dit zijn netwerken die de provinciegrenzen overschrijden en zowel in Groningen, Drenthe als Fryslân actief zijn.

Tijdens het inventariseren vielen een aantal hoofdgroepen op, die bijdragen aan een inzichtelijke indeling van de netwerken in thema's. Het laat zien rond welke prioriteiten in de samenleving samenwerkingsverbanden actief zijn. Daarnaast is diezelfde indeling handig te relateren aan opgaven uit het provinciaal beleid:

1. Energie
2. (Agrarisch) natuurbeheer
3. Leefbaarheid
4. Biobased Economy
5. Voedsel

Wanneer een netwerk buiten deze 5 thema's valt is deze opgenomen onder het kopje 'overige netwerken'.

Per netwerk is een korte beschrijving uitgewerkt, wordt aangegeven op welke thema's het zich richt, hoe het netwerk is samengesteld, waar en met wie het actief is en welke activiteiten/instrumenten het netwerk ter beschikking staan. Voor wat betreft de samenwerking en verbinding in het netwerk is ook genoteerd op welke 5 O's (Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek, Overheid en Organisatie van burgers) de samenwerking scoort. Deze vijf O's zijn ontleend aan het landelijke programma DuurzaamDoor!

Indrukken vooraf

Tijdens de inventarisatie werd duidelijk dat in het noorden vooral veel netwerken actief zijn op het brede terrein van duurzame energie. Wellicht ook logisch, want zowel provincies als gemeenten hebben initiatieven op dat terrein in de afgelopen jaren zeer gestimuleerd. Wat opvalt is dat de netwerken die op het gebied van energie zijn blijven bestaan, zich nu verbreden naar het bredere thema leefbaarheid waar o.a. ruimte en sociale cohesie onder vallen.

Een andere ontwikkeling die we constateren is dat voor wat betreft de 'relevante netwerken' vooral de provinciale (of tenminste regionale) netwerken worden genoemd die als een soort knooppunten functioneren voor de lokale netwerken. Aardig om te signaleren is dat deze overkoepelende netwerken veelal zijn ontstaan als initiatief uit de lokale netwerken, om de samenwerking te faciliteren met deskundigheid op een hoger schaalniveau. De nieuwe provinciale netwerken zijn dus niet topdown, maar juist vanuit het lokale initiatief geïnitieerd en in die zin ontstaan vanuit de samenleving.

Overigens bestaat de indruk dat bij veel van de genoemde netwerken de provincies op de één of ander manier al meer of minder betrokken zijn. Soms is er een financiële relatie, bij anderen is er een inhoudelijk gedreven contact.

Drentse netwerken

In Drenthe zijn verschillende netwerken actief. Een uitgewerkt overzicht, per thema, is hier uitgewerkt.

Netwerken met als hoofdthema Energie

SEN (Samen Energie Neutraal)

De stichting SEN heeft tot doel hele dorpen en/of wijken in het noorden van het land (binnen tien jaar) energieneutraal te maken. De stichting is een samenwerkingsverband van architectenbureau B+O Architectuur en Interieur, bureau Decide, dat verbonden is met de afdeling sociologie van de Rijksuniversiteit Groningen, en voormalig directeur-bestuurder van de woningcorporatie Woonconcept te Meppel, Hedzer van Houten.

samen +
energie -

neutraal

5 O's

Ondernemers, Overheid, Onderzoek, Onderwijs en Organisatie van burgers.

Thema's

SEN richt zich op het thema energie. Daarnaast zijn in dat verlengde ook de thema's leefbaarheid en sociale cohesie belangrijk.

Samenstelling

SEN bestaat uit de oprichters (architectenbureau B+O Architectuur en Interieur, bureau Decide, dat verbonden is met de afdeling sociologie van de Rijksuniversiteit Groningen, en voormalig directeur-bestuurder van de woningcorporatie Woonconcept te Meppel, Hedzer van Houten). Alle drie hebben een bepaalde kennis en/of kunde in huis waardoor ze elkaar in dit netwerk versterken.

Waar actief

De stichting is in alle drie de noordelijk provincies actief, maar de basis ligt in Drenthe. Hier is de stichting op dit moment het actiefst.

Betrokken vrijwilligers

De SEN werkt samen met een aantal dorpsbelangen/verenigingen. Het gaat dan om de dorpsbelangen/verenigingen die participeren in SEN.

Instrumenten

Website: <http://www.samenenergieneutraal.nl/>

Facebook: <https://www.facebook.com/stichtingsamenenergieneutraal>

Twitter: <https://twitter.com/stichtingsen>

Energiescan twv. € 75,- (uitgevoerd door een lokale ondernemer) die men terug krijgt als men ook daadwerkelijk in duurzame energie investeert (denk aan zonnepanelen of participatie in bv een windmolen).

Activiteiten

De SEN organiseert bijeenkomsten in dorpen of wijken. Tijdens deze bijeenkomsten staat het besparen van energie centraal. De SEN heeft immers de doelstelling om een dorp of wijk binnen een tijdsbestek van 10 jaar energieneutraal te maken. De bijeenkomsten worden pas georganiseerd op het moment dat een dorpsvereniging of dorpsbelang dat zelf wil.

Contactgegevens

Gasgracht 3
7941 KG Meppel
T.a.v. Malou van Dijk
Tel: 0522-246625
Mail: info@samenergieneutraal.nl

Drentse KEI

De Drentse Koepel Energie-initiatieven zet zich onafhankelijk in voor de belangen van energie-initiatieven in Drenthe. De Drentse KEI geeft advies en deelt kennis over energie besparen, lokaal duurzame energie opwekken en het starten van een duurzame energievoorziening. De Drentse KEI overlegt namens haar leden met de decentrale overheden, de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.

5 O's

Ondernemers, Overheden, Onderwijs en Organisatie van burgers.

Thema's

De Drentse KEI richt zich voornamelijk op het thema energie, daarnaast speelt leefbaarheid een rol.

Samenstelling

De Drentse KEI heeft een bestuur en draait daarnaast op vrijwilligers (leden).

Waar actief

De Drentse KEI is actief in de provincie Drenthe.

Betrokken vrijwilligers

Op dit moment zijn er zo'n 10 lokale initiatieven aangesloten bij de Drentse KEI. Dit zijn de leden. De initiatieven worden voornamelijk op vrijwillige basis ingevuld. Het totaal aantal betrokken vrijwilligers varieert op dit moment tussen de 20 en 40.

Instrumenten

Website: www.drentsekei.org

Activiteiten

De Drentse Kei organiseert bijeenkomsten, geeft adviezen en biedt diensten gericht op de ondersteuning aan lokale energie coöperaties.

Contactgegevens

Hoofdweg 6
9334 TB Peest
T.a.v. Pieter Wittenberg
Tel: 0592-612606
Mail: info@drentseKEI.org

Servicepunt Energie Lokaal Drenthe

Drentse lokale energiegroepen kunnen gebruik maken van de diensten van het Servicepunt Energie Lokaal Drenthe. Het servicepunt bestaat sinds 2013 en ondersteunt lokale energiegroepen bij het vormgeven van ideeën tot een concreet plan. Het servicepunt is het eerste aanspreekpunt voor lokale groepen in Drenthe die werken aan duurzame lokale energieopwekking en energiebesparing.

Het servicepunt biedt gerichte ondersteuning door mee te denken over specifieke vragen en te helpen bij het vinden van financiën en de juiste partners.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid en Ondernemers.

Thema's

Het servicepunt richt zich voornamelijk op de het thema energie. Aanverwante thema's zijn sociale cohesie en leefbaarheid.

Samenstelling

Het servicepunt wordt uitgevoerd door de NMF Drenthe die vervolgens weer samen werkt met DEO (Drentse Energie Organisatie).

Waar actief

Het servicepunt is actief in de gehele provincie Drenthe.

Betrokken vrijwilligers

Het servicepunt zelf wordt uitgevoerd door betaalde krachten van NMF Drenthe. De initiatieven die zij bedienen draaien vaak weer op vrijwilligers.

Instrumenten

Website: www.nmfdrenthe.nl/beweegt/duurzame-energievoorziening/servicepunt-energie-lokaal-drenthe

Activiteiten

Ondersteuning bieden aan lokale initiatieven bij het vormgeven van ideeën tot een concreet plan. Daarnaast eerste aanspreekpunt voor lokale initiatieven die werken aan duurzame lokale energieopwekking en –besparing, het organiseren van bijeenkomsten die zich richten op thema's als ledenwerving, organisatievorm, financieringsconstructies en tot slot hulp bij het vinden van financiën en de juiste partners.

Contactgegevens

Natuur en Milieufederatie Drenthe
Hertenkamp 6
9401 HL Assen
T.a.v. Christiaan Teule
Tel: 0592-311150
Mail: servicepunt@nmfdrenthe.nl

Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid

BOKD (Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe)

De BOKD is een overkoepelende organisatie met de dorpsbelangenverenigingen en dorpshuizen als achterban. De BOKD zet zich in voor het behoud en het versterken van de leefbaarheid van kleine dorpen op het Drentse platteland. Door:

1. Het ondersteunen en adviseren van besturen van dorpsbelangenorganisaties en dorps- en buurthuizen;
2. Het in de gaten houden van ontwikkelingen die met het platteland te maken hebben (zgn. waakhondfunctie);
3. Het ontwikkelen en uitvoeren van concrete projecten.

5 O's

Organisatie van burgers, Onderzoek, Overheid, Onderwijs en Ondernemers.

Thema's

De BOKD richt zich voornamelijk op het thema leefbaarheid. Daarnaast spelen thema's die hier aan gerelateerd zijn. Denk aan energie, water, etc.

Samenstelling

De BOKD bestaat uit een bestuur. In het BOKD nemen alle Drentse gemeenten (met uitzondering van Assen) deel. Daarnaast heeft de BOKD een vast team van 3 personen die vast in dienst zijn voor de vereniging.

Waar actief

De BOKD is actief in de provincie Drenthe.

Betrokken vrijwilligers

Het BOKD werkt voor 135 ledendorpen en 110 aangesloten dorpshuizen.

Instrumenten

Website: www.bokd.nl

Nieuwsbrief: <http://bokd.nl/A.aspx>

Activiteiten

De BOKD zet zich in voor dorpen en dorps- en buurthuizen door hen te ondersteunen en te adviseren. Ook houdt het BOKD de ontwikkelingen die met het platteland te maken hebben nauwlettend in de gaten en werkt aan het ontwikkelen en uitvoeren van concrete projecten.

Daarnaast geeft het BOKD gevraagd en ongevraagd hun mening over plattelandsbeleid.

Het BOKD organiseert verder met enige regelmaat themabijeenkomsten, cursussen en workshops over verschillende thema's.

Contactgegevens

Kampsweg 4

9418 PE Wijster

T.a.v. Sonja Corsmit

Tel:0592-315121

Mail: info@bokd.nl

Netwerk Duurzaam Lokaal

Het Netwerk Duurzaam Lokaal richt zich op Drentse gemeenten en helpt hen bij het verduurzamen, vergroenen en gezonder maken van hun leefomgeving. Het netwerk is een initiatief van NMF Drenthe.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid, Ondernemers en Onderzoek.

Thema's

Het Netwerk Duurzaam Lokaal richt zich op het brede thema leefbaarheid waar de volgende sub thema's onder vallen: energie, vergroening van de economie, voedsel, gezondheid, mobiliteit, afval, milieu, gebouwde omgeving, ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit.

Samenstelling

Het Netwerk Duurzaam Lokaal wordt uitgevoerd door de NMF Drenthe.

Waar actief

Het Netwerk Duurzaam Lokaal is actief in de provincie Drenthe.

Betrokken vrijwilligers

Zoals aangegeven wordt het netwerk aangestuurd door NMF Drenthe. Het gaat hier dus om betaalde krachten. Daarnaast is het aantal betrokken vrijwilligers niet in een exact aantal te noemen. Het gaat om lokale netwerken die professionele ondersteuning zoeken bij het opzetten en uitwerken van initiatieven op het gebied van duurzaamheid.

Instrumenten

Een duurzaamheidsagenda voor gemeenten en een informatieve webpagina op de site van NMF Drenthe. (<http://www.nmfdrenthe.nl/doe-mee/netwerk-duurzaam-lokaal/>)

Activiteiten

Makelaarsfunctie waar het gaat om het in contact brengen van verschillende initiatieven.

Contactgegevens

Natuur en Milieufederatie Drenthe

Hertenkamp 6

9401 HL Assen

Tel: 0592-311150

Mail: info@nmfdrenthe.nl

Overige netwerken

Scholennetwerk Drenthe

Het scholennetwerk Drenthe bestaat al ruim 25 jaar. Bij dit netwerk zijn ongeveer 95% van de basisscholen (230 scholen) in Drenthe betrokken. Het doel van het scholennetwerk is om jeugd in aanraking te brengen met thema's die in de samenleving spelen. Vaak gaat het hier om thema's met een duurzaamheidsaspect. IVN Drenthe is trekker van dit netwerk.

5 O's

Organisatie van burgers, ondernemers, onderwijs en overheid.

Thema's

Het scholennetwerk richt zich op verschillende thema's, waarbij duurzaamheid een belangrijke rol speelt. Denk aan thema's als natuur, water, energie, afval en leefbaarheid. Vaak worden de gekozen thema's afgestemd op het beleid van de gemeente waar de school zit.

Samenstelling

De samenstelling van het scholennetwerk is zeer divers en verschilt per thema. Op basis van de themakeuze wordt kennis en kunde bij het desbetreffende thema gezocht en op basis daarvan ingevlogen. Wanneer er bijvoorbeeld wordt gekozen voor het thema afval dan wordt gezocht naar partners als bijvoorbeeld Attero.

Waar actief

Het scholennetwerk Drenthe is in heel provincie Drenthe actief.

Betrokken vrijwilligers

Het aantal betrokken vrijwilligers in dit netwerk is groot te noemen. Zo zijn de verschillende Drentse IVN vrijwilligers afdelingen betrokken bij het netwerk evenals de achterban (leden) van partners als Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

Instrumenten

Binnen het scholennetwerk worden verschillende instrumenten gebruikt. Denk aan trainingen voor docenten in les geven rond de gekozen thema's, maar ook internet (met verschillende thema of project specifieke sites), lesmateriaal en een nieuwsbrief.

Activiteiten

De activiteiten van het netwerk bestaan o.a. uit bijeenkomsten, veldwerk, bedrijfsbezoeken en bijvoorbeeld het inrichten van groene schoolpleinen (momenteel via het DuurzaamDoor project Groene schoolpleinen van Eric Sytsma).

Contactgegevens

IVN Drenthe
Bosrand 2
9401 AC Assen
T.a.v. André Brasse
Tel: 0592-371740
Mail:

Friese netwerken

Fryslân kent verschillende actieve netwerken op het gebied van duurzaamheid. De indeling is volgens de 5 thema's.

Netwerken met als hoofdthema Energie

FSFE (Fûns Skjinne Fryske Enerzjy)

Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE) is opgericht met als primaire doelstelling een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsambitie van de provincie Fryslân. Het FSFE doet dit door het ter beschikking stellen van financiële middelen aan projecten op het gebied van duurzame energie en energiebesparing. Deze projecten moeten een aantoonbare bijdrage leveren aan de energie transitie in de provincie Fryslân. Het fonds is opgericht in november 2014.

5 O's

Organisatie van burgers, Ondernemers en Overheid.

Thema's

Het fonds heeft als thema energiebesparing en duurzame energie.

Samenstelling

Het FSFE is een initiatief van de provincie Fryslân en wordt uitbesteed aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). De SVn werkt in FSFE vervolgens samen met e3 en het Nationaal Groenfonds. Het FSFE bestaat vervolgens uit een team van experts uit Leeuwarden die de aanvragen die binnenkomen bij het fonds te verwerken. Daarnaast heeft het fonds een investeringscommissie. In deze commissie nemen personen zitting die hun kennis en ervaring bundelen op het gebied van investeringen, publieke sector en duurzame energie.

Waar actief

Het fonds is actief in de provincie Fryslân.

Betrokken vrijwilligers

Bij het fonds zijn geen vrijwilligers betrokken.

Instrumenten

Website: www.fsfe.nl

Activiteiten

Bekend maken van de mogelijkheden uit het fonds. Het behandelen en eventueel honoreren van aanvragen uit het fonds. Daarnaast biedt het fonds een adviserende rol waar het gaat om mogelijkheden rond financiering voor energieprojecten.

Contactgegevens

Verdieping 17

Sophialaan 4

8911 AE Leeuwarden

Tel: 058-2898602

Mail: contact@fsfe.info

Energiewerkplaats Fryslân

De energiewerkplaats Fryslân ondersteunt initiatiefnemers en werkgroepen uit dorpen en wijken. Het uitgangspunt hierbij is dat het gaat om initiatieven die gericht zijn op het ontwikkelen van een duurzame samenleving op lokaal niveau. Naast het regelmatig aanbieden van netwerkbijeenkomsten waarbij initiatiefnemers elkaar ontmoeten, ideeën delen en elkaar inspireren, worden initiatieven bijgestaan met raad en daad. De energiewerkplaats is actief sinds 2013.

5 O's

Organisatie van burgers, Onderzoek, Overheid, Ondernemers.

Thema's

De energiewerkplaats richt zich op de thema's lokale energiebedrijven, zonnestroom in dorpen (najaar 2013), energiebesparing in dorpen (najaar 2013), windenergie en dorpen (najaar 2013), Biomassa en dorpen (najaar 2013).

Samenstelling

De werkplaats is een intensieve samenwerking tussen Doarpswurk, Ûs kooperaasje, de Friese Milieu Federatie en de provincie Fryslân. Vanuit deze organisaties is kennis en kunde opgebouwd op het gebied van de thema's en zetten zij hun expertise in om lokale initiatieven verder te helpen.

Waar actief

De werkplaats is actief in de provincie Fryslân.

Betrokken vrijwilligers

De mensen achter de lokale initiatieven die aankloppen bij de energiewerkplaats. Op dit moment zo'n 800.

Instrumenten

Website: www.netwerkduurzamedorpen.nl/partner/energiewerkplaats-fryslan

Daarnaast een nieuwsbrief, kennisuitwisseling, inzet van deskundigen, procesondersteuning, onderzoek

Activiteiten

Netwerkbijeenkomsten, informatiebijeenkomsten, workshops en excursies.

Contactgegevens

Doarpswurk

Buorren 28

9012 DH Raerd

T.a.v. Jaap Bijma

Tel: 0566-625011

Mail: energiewerkplaats@netwerkduurzamedorpen.nl

Ûs Koöperaasje

De coöperatie Ûs Koöperaasje heeft als doel om besparing te stimuleren en te realiseren op gebied van energieverbruik en het op duurzame wijze produceren van energie in de provincie Fryslân. Om dit te bewerkstelligen zet de coöperatie in op het delen van informatie en het initiëren, stimuleren, ondersteunen en (mede-) financieren van demonstratie- en educatieprojecten. Daarnaast kunnen lokale initiatieven aansluiten bij de coöperatie.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid, Onderwijs en Ondernemers.

Thema's

Ûs Koöperaasje zet in op het hoofdthema energie. Hierin zitten eveneens aanverwante thema's als ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid.

Samenstelling

Ûs Koöperaasje bestaat uit een bestuur, een uitvoeringsorganisatie en leden. Binnen Ûs Koöperaasje is kennis en kunde aanwezig die nodig is om de lokale initiatieven te ondersteunen bij het opzetten van een eigen energiebedrijf. Ûs Koöperaasje wordt mogelijk gemaakt door de provincie Fryslân, Doarpswurk, FMF en het Netwerk Duurzame Dorpen.

Waar actief

Ûs Koöperaasje is actief in de provincie Fryslân.

Betrokken vrijwilligers

De lokale initiatieven werken vaak met vrijwilligers. Daarnaast werkt Ûs Koöperaasje zelf ook grotendeels met vrijwilligers.

Instrumenten

Website: www.uskooperaasje.nl

Nieuwsbrief: <http://kooperaasje.us7.list-manage.com/subscribe?u=11b0bae8e287d4b52879acb64&id=67f02ba0ba>

Twitter: <https://twitter.com/kooperaasje>

Daarnaast kunnen de lokale initiatieven gebruik maken van verschillende instrumenten zodra ze aan de slag gaan met het oprichten van een eigen energiebedrijf. Het gaat dan om folders, banners, beachvlaggen, spandoeken, kaarten, promotie t-shirts, NLD Energie folders, Zonnebloem zadjes, magneetstickers en een grote vlag.

Activiteiten

Bijeenkomsten, inhoudelijke bijdragen aan bijeenkomsten en het geven van advies aan initiatieven door bij ze langs te gaan.

Contact

Op dit moment geen fysiek adres alleen een contactformulier op de website.

Netwerken met het hoofdthema (agrarisch) Natuurbeheer

Kening fan 'e Greide

Het netwerk Kening fan 'e Greide is een netwerk dat is opgericht om de toekomst van het weideland veilig te stellen. Het netwerk wil dit bewerkstellingen door aan te jagen en samen te kiezen voor een nieuwe, multidisciplinaire aanpak. Deze aanpak is gericht op drie sporen: cultuur, kennis en innovatie. Daarnaast speelt duurzaamheid een belangrijke rol.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid, Ondernemers, Onderwijs en Onderzoek.

Thema's

Het netwerk richt zich op uiteenlopende thema's. Denk aan biodiversiteit, landschap, cultuur, milieu, voeding, landbouw en natuurbeheer.

Samenstelling

Kening fan 'e Greide bestaat uit een zeer uiteenlopend gezelschap met uiteenlopende achtergronden. Zo bestaat de kern uit een bioloog, een ecooloog, een econoom, een communicatieadviseur, een strateeg, meerdere boeren, een museumdirecteur, een kunstenaar en nog een aantal participanten. De kennis en kunde binnen dit netwerk is dus zeer breed en divers.

Waar actief

Het netwerk is in eerste instantie actief in de provincie Fryslân. Omdat het netwerk sinds de oprichting medio 2011 inmiddels flink is gegroeid worden ze ook steeds nationaler en zelfs internationaal. Daarbij geldt wel telkens dat ze dit vanuit de regio blijven doen.

Betrokken vrijwilligers

Naast de kerngroep van zo'n 15 man (zie samenstelling) zijn er daarnaast in Fryslân tientallen vrijwilligers bij dit initiatief betrokken.

Instrumenten

Website: www.keningfanegreide.nl

Twitter: www.twitter.com/keninggreide

Facebook: www.facebook.com/KeningfaneGreide

Daarnaast maakt Kening fan 'e Greide gebruik van verschillende instrumenten. Denk aan publicaties, boeken en onderwijsprogramma's.

Activiteiten

De activiteiten bestaan uit educatie, cultuur en innovatie trajecten, debatten en voorstellingen.

Contactgegevens

Aengewirderweg 78

8449BD Terband

T.a.v. Klaas Sietse Spoelstra

Tel: 06-22519464

Mail: klaassietse@nijsicht.nl

Agrarische gebiedscollectieven

Door de verandering in het GLB zijn in Fryslân 7 agrarische gebiedscollectieven in het leven geroepen. Vanaf 2016 gaat een nieuwe vergoedingsregeling rond het agrarisch natuur- en landschapsbeheer van start. Daarin krijgen collectieven anders dan de huidige agrarische natuurverenigingen de komende zes jaren (2016 - 2021) een grote verantwoordelijkheid in het opstellen en uitvoeren van het agrarisch natuurbeheer. Het collectief krijgt een vergoeding toegekend op basis van een ecologisch goed onderbouwd plan voor het in stand houden en verbeteren van de biodiversiteit in het agrarische gebied. Het collectief sluit overeenkomsten af met afzonderlijke beheerders (agrariërs) en zal de komende jaren toe moeten zien op het naleven van de overeenkomsten. Met deze aanpak verwachten collectieven en provincies meer resultaat te bereiken met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Vanaf 2016 kunnen agrariërs alleen via een collectief in aanmerking komen voor een vergoeding agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid

Netwerk Duurzame Dorpen

Het Netwerk Duurzame Dorpen (NDD) is gestart als een Fries netwerk van, voor en door dorpen die (samen) werken aan een duurzame toekomst. Het Netwerk organiseert de ontmoeting tussen dorpen en biedt een (internet) platform voor het delen van kennis en ideeën waardoor dorpen elkaar inspireren. Inmiddels is het netwerk landelijk uitgerold en kan iedereen in Nederland, die een bijdrage aan een duurzame ontwikkeling in dorpen wil leveren, zich kan verbinden aan het Netwerk.

5 O's

Ondernemers, Overheid, Onderzoek en Organisatie van burgers

Thema's

Hoofdthema is een duurzame leefomgeving. Binnen dit thema zijn uiteraard allerhande sub thema's te bedenken van afval en het sluiten van kringlopen tot zorg en welzijn. In totaal heeft het netwerk momenteel activiteiten rond 16 verschillende thema's.

Samenstelling

Het netwerk is ontstaan vanuit Doarpswurk samen met de Friese Milieu Federatie. De samenstelling van het netwerk is opgebouwd uit deskundigen, partners, gemeenten en themagroepen. Zij helpen de dorpsinitiatieven bij hun activiteiten. Daarnaast werkt het netwerk (sinds de landelijke uitrol) met provinciale steunpunten.

Waar actief

Het netwerk is voornamelijk actief in Fryslân, daarnaast wordt het netwerk ook steeds actiever in de rest van het land. Zo is het initiatief uitgerold naar Drenthe en Groningen waarin inmiddels steun wordt geboden aan verschillende lokale initiatieven.

Betrokken vrijwilligers

De deskundigen die in het netwerk actief zijn doen dit op vrijwillige basis. Daarnaast bestaan de aangesloten initiatieven vaak uit personen die dit vrijwillig doen.

Instrumenten

Internetplatform; www.netwerkduurzamedorpen.nl

Twitter: www.twitter.com/NDDorpen

Daarnaast worden per provincie die deelneemt verschillende instrumenten ingezet zoals cursussen, themabijeenkomsten en excursies.

Verder vallen er per deelnemende provincie verschillende themagroepen en projecten onder het netwerk. In Fryslân is dat onder andere het genoemde netwerk Energiewerkplaats. Daarnaast zijn er in Fryslân ook vergelijkbare netwerken opgericht als: Voedsel & Landbouw, Kunst & Cultuur en Zorg Lokaal (deze laatste is nog in oprichting).

Activiteiten

Ontmoeting tussen verschillende initiatieven tot stand brengen, delen van informatie, persoonlijk contact, bevorderen van deskundigheid en inspireren.

Contact

Doarpswurk
Buorren 28
9012 DH Raerd
Jaap Bijma
Tel: 0566-625011
Mail: info@netwerkduurzamedorpen.nl

Samen Fryslân Schoon

Samen Fryslân Schoon is ontstaan medio 2014. Het uitgangspunt van het netwerk 'Samen Fryslân Schoon' is om op een positieve manier aandacht te vragen voor het probleem zwerfafval door gewenst gedrag te belonen. Zo kunnen inwoners door zwerfafval in te leveren in het voorjaar 2015 sparen voor leuke activiteiten of artikelen, zoals gratis entree bij het plaatselijke zwembad, koffie met gebak in een lokale lunchroom of een wandeling met de boswachter.

Ook middelbare scholieren gaan helpen met het voorkomen van zwerfafval. Leerlingen gaan een zwerfafvalscan maken om te inventariseren waar veel of juist weinig afval ligt. Vervolgens bedenken zij daarvoor zelf oplossingen. Deze oplossingen zullen ze presenteren aan vertegenwoordigers van de gemeente. Dit maakt de leerlingen betrokken bij het probleem en bij de oplossing.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid Ondernemers, Onderwijs en Onderzoek.

Thema's

Samen Fryslân Schoon richt zich op het thema leefbaarheid en daaruit afgeleid op zwerfafval via drie sporen: burgerparticipatie, educatie en evenementen.

Samenstelling

Samen Fryslân Schoon is een initiatief van de Friese Milieu Federatie i.s.m. Omrin en een aantal Friese gemeenten (Harlingen, Franekeradeel, Littenseradiel, Leeuwarderadeel en Vlieland).

Waar actief

Het netwerk is actief in de provincie Fryslân.

Betrokken vrijwilligers

De burgers die bij het netwerk worden betrokken zijn vrijwillig.

Instrumenten

Website: www.friesemilieufederatie.nl/wat-doen-wij/mens-en-omgeving/samen-fryslan-schoon
Daarnaast verschillende middelen om zichtbaarheid te geven aan het netwerk. De inzet van een ambassadeur in iedere deelnemende gemeente, pratende afvalbakken en schoolopdrachten.

Activiteiten

Positieve gedragsverandering bewerken door het organiseren van opruimdagen. Benaderen van potentiële vrijwilligers via clubs, verenigingen, en andere platforms. Jeugd opdrachten laten maken. Inzet van pratende afvalbakken op evenementen.

Contact

Friese Milieu Federatie

Agora 6

8934 CJ Leeuwarden

Arnoud de Jong

Tel: 058-7600762

Mail: a.de.vries@friesemiliefederatie.nl

Netwerken met als hoofdthema Voedsel

Eetbaar Leeuwarden

Het netwerk Eetbaar Leeuwarden is ontstaan in 2011. Dit netwerk richt zich op stadslandbouw. Met stadslandbouw wil het netwerk duurzame voedselketens voor inwoners tot stand brengen. Het netwerk heeft als doel stevigere verbanden te leggen tussen bewoners van buurten of wijken, het ontwikkelen van ketens in het onderwijs op het gebied van duurzame landbouw en het delen van kennis en ervaring. Daarnaast heeft Eetbaar Leeuwarden als doel om de openbare ruimte in de stad meer als productiemiddel te gebruiken. Hierdoor krijgen deze ruimte naast een belevingswaarde ook een economische waarde.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid, Onderwijs, Ondernemers en Onderzoek.

Thema's

Eetbaar Leeuwarden richt zich op het thema voedsel. Daarnaast horen daar ook thema's bij als sociale cohesie, leefbaarheid, ruimtelijke ontwikkeling, circulaire economie, water, energie, recreatie, zorg, werkgelegenheid, educatie en (bio-)afval.

Samenstelling

Eetbaar Leeuwarden bestaat uit een vaste kerngroep. In deze kerngroep zitten de gemeente Leeuwarden, Nordwin College en FMF. Daarnaast zijn er bij dit netwerk verschillende ondernemersverenigingen en wijkpanels/dorpsbelangen betrokken. Al deze partners dragen bij aan de gewenste kennis en kunde binnen dit netwerk.

Waar actief

Het netwerk is in eerste instantie actief in de provincie Fryslân. Omdat het netwerk sinds de oprichting medio 2011 inmiddels flink is gegroeid worden ze ook steeds nationaler en zelfs internationaal. Daarbij geldt wel telkens dat ze dit vanuit de regio blijven doen.

Betrokken vrijwilligers

Naast de kerngroep van zo'n 15 man (zie samenstelling) zijn er daarnaast in Fryslân tientallen vrijwilligers bij dit initiatief betrokken.

Instrumenten

Website: www.eetbaarleeuwarden.nl functioneert ook als marktplaats voor initiatieven. Daarnaast een helpdesk vanuit de gemeente en een boekje met een overzicht van de initiatieven.

Activiteiten

De activiteiten van Eetbaar Leeuwarden bestaan onder andere uit excursies, denksessies, workshops, het aanjagen en/of koppelen van initiatieven en het bieden van ondersteuning. Daarnaast is de kerngroep aan het nadenken over manieren van opschalen.

Contact

Agora 6

8934 CJ Leeuwarden

Gearte de Jong

Tel: 058-7600760

Mail: g.de.jong@friesemilieufederatie.nl

Groningse netwerken

In de provincie Groningen zijn de volgende netwerken in kaart gebracht.

Netwerken met als hoofdthema Energie

Servicepunt Lokale Energie Voorwaarts

Het servicepunt Lokale Energie Voorwaarts bestaat sinds 2012 en is een samenwerking tussen de Natuur en Milieufederatie Groningen en de Vereniging Groninger Dorpen. Het Servicepunt is het eerste aanspreekpunt voor lokale groepen in Groningen die

werken aan duurzame lokale energieopwekking en energiebesparing. Het servicepunt biedt gerichte ondersteuning door mee te denken over specifieke vragen waar lokale initiatieven tegenaan lopen en helpt bij het vinden van financiën en de juiste partners. Het servicepunt heeft een groot netwerk tot haar beschikking.

5 O's

Organisatie van burgers, Overheid en Ondernemers.

Thema's

Hoofdthema van het servicepunt is duurzame energie. Thema's die ook aandacht krijgen zijn leefbaarheid en sociale cohesie.

Samenstelling

Het servicepunt wordt getrokken door de NMF Groningen. Daarnaast is de vereniging Groninger Dorpen een belangrijke partner.

Waar actief

Het servicepunt is actief in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

De deelnemende lokale initiatieven. Daarnaast wordt ook expertise ingezet op vrijwillige basis.

Instrumenten

Website: www.lokaleenergievoorwaarts.nl

Nieuwsbrief: www.lokaleenergievoorwaarts.nl/nieuwsbrief

Daarnaast heeft het loket een flyer en is er een digitale routekaart voor initiatieven die als handboek wordt gezien.

Activiteiten

Bijeenkomsten voor lokale initiatieven.

Contact

Natuur en Milieufederatie Groningen

Zuiderpark 16

9724 AG Groningen

Carlien Hoedemaker Bos

Tel: 050 3130800

Mail: ServicepuntLEV@nmfgroningen.nl

GrEK (Groninger Energie Koepel)

De Groninger Energie Koepel is opgericht in 2013 en heeft als opdracht het inspireren, aanmoedigen, verbinden, ondersteunen en trainen van dorpsverenigingen en lokale energiecoöperaties die aan de slag willen gaan of bezig zijn met besparingen op energiegebruik en productie van duurzame energie. De Groninger Energie Koepel stelt deze verenigingen en coöperaties in staat zélf projecten te financieren uit winsten verkregen door energielevering. Het gaat daarbij om energielevering door de Noordelijke energiecoöperatie NLD energie U.A. aan klanten binnen de eigen gemeenschap.

5 O's

Organiseren van burgers, Overheid, Onderwijs, Onderzoek en Ondernemers.

Thema's

GrEK heeft als hoofdthema duurzame energie. Daarnaast speelt ook ruimtelijke ontwikkeling en leefbaarheid een rol.

Samenstelling

GrEK werkt met een bestuur een aantal medewerkers (veelal op vrijwillige basis) en een aantal experts. Daarnaast maakt GrEK gebruik van de expertise van een Raad van Advies. Hierin is de volgende expertise aanwezig: duurzaam financieel management, energietransitie, natuurlijke hulpbronnen en duurzame productie en consumptie, ruimtelijke transformaties, sociale wetenschap en ruimtelijke planning. Daarnaast heeft GrEK verschillende partners (collega organisaties uit Drenthe en Fryslân en een aantal bedrijven uit Groningen) waar ze mee samen werken.

Waar actief

De GrEK is actief in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

Alle aangesloten lokale initiatieven werken veelal op vrijwillige basis. Daarnaast de inzet van vrijwillige experts op verschillende thema's.

Instrumenten

Website: www.grek.nl

Twitter: www.twitter.com/Energiekoepel

Facebook: www.facebook.com/groningerenergiekoepel

Activiteiten

Ondersteuning bij het opzetten van een energiecorporatie door kennis delen en ervaring uitwisselen. Het geven van workshops en trainingen en het houden van bijeenkomsten.

Contact

Waagstraat 1

9712 JX Groningen

Tel: 06-30832967

Mail: info@grek.nl

Grunneger Power

Grunneger Power is een energiecoöperatie die zich inzet voor duurzame energie in de regio. Ook levert Grunneger Power groene energie via NLD energie. Grunneger Power helpt inwoners en organisaties hun eigen duurzame energie op te wekken. Energie kan opgewekt worden uit zon, wind, aardwarmte en biomassa. Bij Grunneger Power ligt de focus vooral op zonnepanelen, op het eigen dak en op geschikte daken in de buurt. Beschikbaar overschot aan energie wordt teruggegeven aan het net. Zo wil Grunneger Power bijdragen aan het samen realiseren van een gedecentraliseerde duurzame energiecentrale.

5 O's

Organiseren van burgers, Overheid, Onderwijs, Onderzoek en Ondernemers.

Thema's

Grunneger Power richt zich op het hoofdthema duurzame energie.

Samenstelling

Grunneger Power bestaat uit een bestuur, een kernteam en een groep ambassadeurs. Het bestuur zorgt voor het beleid, de financiën, de juridische en organisatorische verplichtingen. Het kernteam is verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsvoering en bestaat uit adviseurs en communicatiemedewerkers. De adviseurs geven advies over de plaatsing van zonnepanelen en voeren energiescans uit. Daarnaast zijn de adviseurs betrokken bij lokale projecten en zijn ze contactpersoon voor de ambassadeurs. De communicatiemedewerkers zijn verantwoordelijk voor de website en de andere middelen die door Grunneger Power worden ingezet. Naast het bestuur en het kernteam worden bij Grunneger Power ambassadeurs ingezet. Dit zijn mensen die hun kennis en kunde (grotendeels vrijwillig) inzetten.

Waar actief

Grunneger Power is actief in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

De betrokken lokale initiatieven werken voor het gros op vrijwillige basis. Daarnaast is een groot deel van de ambassadeurs van Grunneger Power vrijwillig aan de slag.

Instrumenten

Website: www.grunnergerpower.nl

Grunneger Power biedt onafhankelijke voorlichting en advies voor energiebesparing (EPA-advies) of het plaatsen van goede zonnepanelen. Daarnaast biedt Grunneger Power juridische, technische en ervaringskennis bij het opzetten en ondersteunen van gezamenlijke projecten. Verder wordt de winst uit energielevering gebruikt om lokale energiecoöperaties en duurzame projecten te ondersteunen.

Activiteiten

De activiteiten van Grunneger Power bestaan o.a. uit het organiseren van bijeenkomsten, het aanbieden van verschillende producten en diensten (o.a. zonnepanelen, informatie over energiebesparing) en het bieden van ondersteuning aan lokale initiatieven.

Contact

Waagstraat 1

9712 JX Groningen
Tel: 050-8200492
Mail: info@grunnegerpower.nl

Netwerken met als hoofdthema (agrarisch) Natuurbeheer

Agrarische gebiedscollectieven

Door de verandering in het GLB zijn niet alleen in Fryslân agrarische gebiedscollectieven in het leven geroepen. Ook in Groningen zijn er drie ontstaan. Met het in het leven roepen van deze 3 collectieven verwachten zowel de aangesloten organisaties en provincies meer resultaat te bereiken met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Vanaf 2016 kunnen agrariërs alleen via een collectief in aanmerking komen voor een vergoeding agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Zie verder de uitleg bij de agrarische gebiedscollectieven in Fryslân.

Netwerken met als hoofdthema Leefbaarheid

Dialogotafel

De dialogotafel is in 2014 ontstaan als een ontmoetingsplek voor het aardbevingsgebied in Groningen waar de verschillende belangen en invalshoeken in balans worden gebracht en waar projecten die de leefbaarheid versterken worden geïnitieerd.

5 O's

Organisatie van burgers, Onderwijs, Onderzoek, Ondernemers en Overheid.

Thema's

Hoofdthema van de Dialogotafel is leefbaarheid. Daarnaast valt te denken aan thema's als economische innovatie, duurzaamheid, energie en veiligheid.

Samenstelling

De Dialogotafel bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen, organisaties en overheden. Het gaat om bewoners, boeren, het lokale bedrijfsleven, industrie, NAM en overheden. Maar ook om cultureel erfgoed en natuur- en milieugroeperingen.

Waar actief

De dialogotafel is actief in het aardbevingsgebied van de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

De betrokken vrijwilligers zijn afkomstig uit de achterban van de verschillende belangenorganisaties.

Instrumenten

Website: www.dialogotafelgroningen.nl

Nieuwsbrief: www.dialogotafelgroningen.nl

Activiteiten

Gesloten en open bijeenkomsten.

Contact

Postbus 610

9700 AP Groningen

Tel: 050-7527102

Mail: info@dialogotafelgroningen.nl

Netwerk Ruimtelijke Ordening

Het Netwerk Ruimtelijke Ordening (Netwerk RO) is ontstaan in 2010 en bestaat uit aangesloten organisaties, deskundigen en betrokken Groningers, die zich willen inzetten voor de (leef)omgevingskwaliteit in de provincie Groningen. Het netwerk levert, gevraagd en ongevraagd, inbreng in gemeentelijke en provinciale plannen en visies, zoals bestemmingsplannen, omgevingsplannen en ruimtelijke visies. Het netwerk heeft een signaleringsfunctie en wisselt informatie en kennis uit. Door overheden kan het netwerk

worden gevraagd als klankbord voor beleidsplannen. Daarnaast wordt het netwerk door de NMG gevraagd om advies bij visie- en standpuntbepaling.

5 O's

Organisatie van burgers, Ondernemers, Onderzoek en Overheid.

Thema's

Het netwerk RO richt zich op verschillende thema's binnen ruimtelijke ordening. Duurzaamheid speelt daarin een rol. Denk aan thema's als natuur en landschap, energie, leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling.

Samenstelling

Het netwerk bestaat uit diverse clubs. Het gaat om partijen als Natuur en Milieu Federatie Groningen (tevens trekker van het netwerk), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Groninger Landschap, IVN, overheden en kennisinstellingen als de RUG.

Waar actief

Het netwerk Ruimtelijke Ordening is in de hele provincie Groningen actief.

Betrokken vrijwilligers

Binnen het netwerk is ruimte voor vrijwilligers in de vorm van betrokken Groningers. Het gaat in dit geval om enkele tienjallen.

Instrumenten

Website: www.nmfgroningen.nl/wat-we-doen/natuur-landschap/netwerk-ruimtelijke-ordening

Nieuwsbrief: via m.tijdens@nmfgroningen.nl

Activiteiten

Een paar keer per jaar een netwerkbijeenkomst. Signaleringsfunctie en uitwisselen van kennis en informatie. Fungeren als klankbordgroep voor overheden. Advies geven bij visie- en standpuntbepaling.

Contact

Natuur en Milieufederatie Groningen

Zuiderpark 16

9724 AG Groningen

Marjolijn Tijdens

Tel: 050-3130800

Mail: m.tijdens@nmfgroningen.nl

Vereniging Groninger Dorpen

De vereniging Groninger Dorpen is ontstaan in 2006 uit een fusie van Vereniging Kleine Dorpen Groningen (1978) en de Vereniging Groninger Dorpshuizen (sinds 1984) en is in Groningen het officiële steunpunt voor het Netwerk Duurzame Dorpen. Bij Groninger Dorpen is kennis en knowhow over dorpen, dorpshuizen en relevante ontwikkelingen en netwerken. Groninger Dorpen neemt onder andere deel aan diverse klankbordgroepen binnen de provincie Groningen, voor georganiseerde en collectieve belangenbehartiging. Sommige

klankbordgroepen hebben een provinciaal karakter, andere meer regionaal. Bij sommigen staat integrale gebiedsontwikkeling centraal, bij andere gaat het om een thematisch vraagstuk.

5 O's

Organisatie van burgers, Ondernemers, Onderzoek en Overheid.

Thema's

Hoofdthema van de vereniging is leefbaarheid. Binnen dit thema vallen allerlei andere thema's als zorg & welzijn, recreatie & toerisme, vervoer & verkeer, kind & jeugd, duurzaamheid & energie.

Samenstelling

De vereniging wordt ondersteunt door een professioneel team van 6 medewerkers. Daarnaast heeft de vereniging een bestuur en een Commissie van Advies. In de Commissie van Advies zitten specialisten waarvan de hulp ingeschakeld kan worden voor leden van Groninger Dorpen. De leden buigen zich op verzoek over ingewikkelde vraagstukken met betrekking tot hun specialisme. Het gaat om specialisten in de volgende werkvelden: ruimtelijke ordening, duurzaam agrarisch ondernemen, ICT, toerisme en recreatie, bedrijfsleven, onderwijs, bouwen, zorg en welzijn, organisatie, duurzaamheid en juridische zaken.

Waar actief

De vereniging is actief in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

Meer dan 150 Groninger dorpsbelangenorganisaties en meer dan 100 Groninger dorpshuizen, buurt- en wijkcentra.

Instrumenten

Website: www.groningerdorpen.nl

Twitter: www.twitter.com/groningerdorpen

LinkedIn: www.linkedin.com/company/groninger-dorpen

Facebook: www.facebook.com/groningerdorpen

Activiteiten

De vereniging organiseert verschillende thema-avonden, excursies en cursussen. Daarnaast zijn er specifieke bijeenkomsten in het kader van de verschillende klankbordgroepen, projecten en onderzoeken.

Contact

H. Westerstraat 24

9791 CT Ten Boer

Tel: 050-3062900

Roeg&Roem

Roeg&Roem is een noordelijk kennis en activiteitenplatform voor dorps- en wijkvernieuwing. Roeg&Roem creert inspirerende, kritische omgevingen waar professionals en bewoners met elkaar van gedachten wisselen over het wonen en werken in leefbare wijken. Roeg&Roem bestaat sinds 2008 en is opgericht door Nijestee en KAW.

5 O's

Organisatie van burgers, Ondernemers, Overheid en Onderzoek.

Thema's

Roeg&Roem richt zicht op de actuele thema's in de dorps- en wijkvernieuwing zoals krimp, duurzaamheid, energie, bewonersparticipatie, leefbaarheid en de woningmarkt.

Samenstelling

De activiteiten van Roeg&Roem worden uitgevoerd door een projectbureau (Mayke Zandstra en Dien Wiersma). Daar naast heeft Roeg&Roem een klankbord bestaande uit vertegenwoordiging van KAW en Accolade. Daarnaast heeft Roeg&Roem zogenaamde FANs. Dit zijn organisaties en/of professionals die inhoudelijk en financieel willen bijdragen aan de activiteiten van Roeg&Roem.

Waar actief

Roeg&Roem is actief in het noorden (Drenthe/Fryslân/Groningen) met de nadruk op activiteiten in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

De FANs betalen jaarlijks een bijdrage aan Roeg&Roem voor het kunnen uitvoeren van verschillende activiteiten. Daarnaast dragen de FANs inhoudelijk bij zonder financiële tegenprestatie. Momenteel gaat het om zo'n 15 organisaties die als FAN optreden binnen Roeg&Roem.

Instrumenten

Website: www.roegenroem.nl

Twitter: www.twitter.com/roegenroem

Facebook: www.facebook.com/RoegenRoem

LinkedIn: www.linkedin.com/grp/home?gid=1946161

Activiteiten

De activiteiten van Roeg&Roem bestaan o.a. uit bijeenkomsten, workshops en excursies en een jaarlijks event voor de FANs.

Contact

Mayke Zandstra en Dien Wiersma

Damsterplein 1

9711 SX Groningen

Tel: 06-51309453

Mail: info@roegenroem.nl

Netwerken met als hoofdthema Biobased Economy

EemsdeltaGreen

Het netwerk EemsdeltaGreen zet zich samen met industrie, overheden en milieuorganisaties in voor een verduurzaming van de bedrijvigheid in de Eemsdelta. Het netwerk is een platform voor het ontwikkelen van nieuwe groene projecten of het helpen en versnellen van lopende projecten. Het netwerk stimuleert en faciliteert bedrijven en overheidsinstellingen in

de Eemsdelta in hun streven om te komen tot een duurzame- en groene bedrijfsvoering, door het koppelen van ketens en het uitwerken van kansen voor de vergroening van de chemie.

5 O's

Ondernemers en Overheden.

Thema's

Het netwerk richt zich op verschillende thema's binnen duurzaamheid. Denk aan water, energie, grondstoffen, emissie, natuur en kennisontwikkeling.

Samenstelling

Het netwerk EemsdeltaGreen bestaat uit verschillende stakeholders. In de kern gaat het om Groningen Seaports, SBE, NOM, gemeente Eemshaven en NMF Groningen. Daarnaast zijn er verschillende bedrijven, organisaties en natuurverenigingen bij het netwerk betrokken.

Waar actief

Het netwerk is actief in het Eemsdelta gebied in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

Niet bekend.

Instrumenten

Website: www.eemsdeltagreen.nl

Nieuwsbrief: www.eemsdeltagreen.nl/nieuwsbrief

Activiteiten

Ontwikkelen en uitvoeren van projecten binnen de verschillende thema's om zo bij te dragen aan de verdere vergroening van de regio.

Contact

Duurswoldlaan 2

9936 AC Delfzijl

Tel: 0596-634030

Mob: 06-54230662 (programmamanager Gerlof Hotsma)

Mail: info@eemsdeltagreen.nl

Netwerken met als hoofdthema Voedsel

Eetbare stad Groningen

Het netwerk Eetbare Stad Groningen richt zich op stads en wijk moestuinen/boomgaarden en kruidentuinen. Het gaat dus om eetbare gewassen die een plek krijgen in het openbaar groen van de stad. Het netwerk is in 2009 opgericht en kent inmiddels meer dan 60 initiatieven en is daarmee koploper in Nederland.

**EETBARE STAD
GRONINGEN**

5 O's

Organiseren van burgers, Ondernemers en Overheden.

Thema's

Het netwerk richt zich op verschillende thema's: voeding, zelfredzaamheid, sociale cohesie en vergroening. Hierin speelt duurzaamheid altijd een rol.

Samenstelling

Het netwerk wordt aangestuurd door de Natuur en Milieufederatie Groningen en is mede mogelijk gemaakt door de gemeente Groningen. Vanuit de NMF Groningen is er dus professionele ondersteuning aan het netwerk. Voor de overige expertise wordt deze waar nodig betaald/ of onbetaald ingevlogen.

Waar actief

Eetbare stad Groningen is actief in de stad Groningen en Ommerland.

Betrokken vrijwilligers

Bij ieder initiatief voor een stadsmoestuin zijn vrijwilligers betrokken. Het gaat om de bewoners van de stad die actief bijdragen aan de ontwikkeling van eetbaar groen.

Instrumenten

Website en forum: www.eetbarestadgroningen.nl

Nieuwsbrief: https://app.etapestry.com/bbphosted/nl_NMFGRO/E-Nieuwsbrief.html

Activiteiten

Fietstochten en informatiebijeenkomsten, hulp en ondersteuning bij opzetten stadsmoestuin.

Contact

Contactadres:

Natuur en Milieufederatie Groningen

Zuiderpark 16

9724 AG Groningen

Contactpersoon binnen gemeente Groningen:

Laurens Stiekema

Tel: 050-3678910

Mail: laurens.stiekema@groningen.nl

Overig netwerken

PMOG (Platform Maatschappelijk Ondernemen Groningen)

Het PMOG is een doelgericht netwerk waarin kennis en expertise over maatschappelijk ondernemen actief met elkaar wordt uitgewisseld. Het PMOG wil inspireren en aanzetten tot daden. Het PMOG werd in 2000 op initiatief van de provincie Groningen opgericht. Circa 10 (grote) MKB bedrijven en een aantal maatschappelijke organisaties stonden aan de wieg; zij droegen de inzet van werknemersvrijwilligerswerk een warm hart toe. De eerste kern werd onder andere gevormd door de Rabobank, KPMG, Syntens, Kamer van Koophandel, Humanitas, Statement communicatie adviesbureau en Stiel. Sinds 2004 treedt PMOG steeds vaker en intensiever naar buiten en zijn inmiddels 300 MKB-bedrijven in 'stad en ommeland' aangesloten.

5 O's

Ondernemers en organiseren van burgers, Ondernemers, Onderzoek en Overheid.

Thema's

Hoofdt thema van het platform is gericht op maatschappelijk ondernemen. Hieronder vallen verschillende subthema's als duurzaamheid, leefbaarheid, energie en voedsel.

Samenstelling

Het PMOG wordt uitgevoerd door CMO Groningen in samenwerking met 16 bedrijfs/overheids en kennisinstellingen uit de regio. Daarnaast zijn zo'n 300 MKB-bedrijven aangesloten bij PMOG.

Waar actief

Het platform is actief in de provincie Groningen.

Betrokken vrijwilligers

Medewerkers uit het bedrijfsleven, de overheid en instellingen die aangesloten zijn bij PMOG zetten hun menskracht, kennis, ervaring en/of middelen in. Dit kan via individuele inzet of in teamverband. Een bedrijf kan ook aan maatschappelijke organisaties de mogelijkheid bieden gebruik te maken van bedrijfsfaciliteiten, zoals zaalruimte, vervoersmiddelen, apparatuur en/of catering.

Instrumenten

Website: www.pmog.nl

Nieuwsbrief: www.pmog.nl/nieuwsbrief

Activiteiten

Het PMOG organiseert drie keer per jaar een themabijeenkomst met als thema MVO. Daarnaast organiseert het Platform twee keer per jaar 'De Beursvloer'. Een beursvloer speciaal voor het bij elkaar brengen van bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Contact

CMO Groningen

Wegalaan 3-5

9742 NA Groningen

Esther Rodenburg

Tel: 050-5770101

Mail: info@pmog.nl

Noordelijke netwerken

Naast de verschillende provinciale netwerken zijn er ook nog een aantal noordelijke netwerken in kaart gebracht. Hier is niet zozeer gewerkt met een splitsing in thema's aangezien deze netwerken zich vaak op meerdere thema's richten.

De Noorderstroom

Stichting De Noorderstroom wil het inhoudelijk debat over de ruimte in Noord Nederland activeren. Tussen professionals in ruimtelijke kwaliteit, met bestuurders en

maatschappelijke organisaties. De stichting wil vooral de professionals die met passie werken aan de ruimtelijke kwaliteit van Noord Nederland ondersteunen en prikkelen. Prikkelen om over de eigen actualiteit en professie heen te kijken. En zo bij te dragen aan de ontwikkeling van het ruimtelijk vakgebied en begrippenkader.

5 O's

Ondernemers, Organisaties van burgers, Overheid

Thema's

De stichting richt zich op het hoofdthema ruimtelijke kwaliteit met daaronder verschillende sub thema's afhankelijk van de actualiteit.

Samenstelling

De stichting bestaat uit een bestuur en een aanjaagorganisatie.

Waar actief

De stichting is actief in de noordelijke provincies.

Betrokken vrijwilligers

Bij de stichting zijn professionals vanuit verschillende werkgebieden in ruimte en landschap betrokken. Die belangeloos kun kennis delen tijdens werkbijeenkomsten, lezingen en excursies.

Instrumenten

Website: www.denoorderstroom.nl

Activiteiten

Lezingen, bijeenkomsten en excursies.

Contact

Michel Firet

Mail: netwerk@denoorderstroom.nl

Noorden Duurzaam

Noorden Duurzaam, is opgericht in 2013 en is een actieve vereniging van en voor alle organisaties in de provincies Fryslân, Groningen en Drenthe die willen investeren in duurzame ontwikkeling. Noorden Duurzaam heeft als doel om een verzamelpunt te zijn voor alle organisaties en particulieren in Drenthe, Fryslân en Groningen die willen investeren in verduurzaming van de regionale economie en samenleving. Dit doet ze door waar nodig ondersteuning te bieden aan de leden, het aanjagen van onderlinge samenwerking en het organiseren van verschillende activiteiten in het noorden.

5 O's

Organiseren van burgers, overheid, onderwijs, onderzoek en overheid.

Thema's

Noorden Duurzaam heeft geen specifieke afbakening van thema's. Alle thema's die kunnen bijdragen aan duurzame ontwikkeling zijn interessant.

Samenstelling

De vereniging bestaat uit een bestuur, een commissie vanuit de ALV, vrijwilligers, een werkgroep ledencoaches, tafelbegeleiders, kwartiermakers, werkgroep communicatie, webredactie, werkgroep webtechniek, een Raad van Toezicht, Raad van Beroep en verschillende transitietafels.

Waar actief

Noorden Duurzaam is regionaal actief in de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen.

Betrokken vrijwilligers

Sinds de oprichting eind 2013 telt de vereniging op dit moment 123 leden en 26 actieve tafels.

Instrumenten

Website: www.noordenduurzaam.nl

LinkedIn: www.linkedin.com/company/noorden-duurzaam

Twitter: www.twitter.com/noordenduurzaam

Daarnaast heeft Noorden Duurzaam transitietafels (kortweg tafels). Dit zijn samenwerkingsvormen voor verduurzamen van een specifiek onderwerp in een specifiek geografisch werkgebied. Er zijn thematafels, sectortafels, ketentafels en gebiedstafels.

Thematafels zijn voor duurzaamheidsspecialisten. Ze zijn gericht op het ontwikkelen en toepassen van duurzaamheidskennis in zoveel mogelijk sectoren; Sectortafels zijn voor bedrijven, organisaties en consumenten. Ze zijn gericht op het verduurzamen van de eigen sector in zoveel mogelijk thema's; Ketentafels zijn voor samenwerking tussen sectortafels, thematafels en overheden. Ze zijn gericht op ketenverduurzaming in een geografisch werkgebied; Gebiedstafels zijn voor samenwerking tussen thematafels, sectortafels, ketentafels, overheden en gebiedsgerichte organisaties. Ze zijn gericht op integrale gebiedsverduurzaming.

Activiteiten

Maandelijksse bijeenkomsten, tafelbijeenkomsten, in kaart brengen van lokale initiatieven in het noorden, verzamelpaats voor duurzame inzichten.

Contact

Vereniging Noorden Duurzaam

Leonard Springerlaan 15

9727 KB Groningen
Tel: 050-3113100
Mail: info@noordenduurzaam.nl

Greenlincs

Greenlincs is opgericht in 2014 en is het platform voor initiatieven, innovatie en krachtenbundeling van de Noord-Nederlandse AgriFood-sector en Biobased Economy. Greenlincs maakt zich sterk voor groene business en een groene toekomst. In de eerste plaats voor de AgriFood-sector en de Biobased Economy in Noord-Nederland maar daarnaast speelt groene chemie ook een belangrijke rol.

5 O's

Overheid, Onderwijs en Ondernemers.

Thema's

Greenlincs richt zich op hoofdzakelijk op biobased ontwikkeling. De focus ligt daarbij in de sector AgriFood en Biobased. Daarnaast richt Greenlincs zich ook op de thema's water, energie, Health en Life Sciences en groene chemie.

Samenstelling

De NOM is uitvoerder van Greenlincs. Financieel wordt Greenlincs mogelijk gemaakt door de drie noordelijke provincies.

Waar actief

Greenlincs opereert vanuit de provincie Groningen maar is in het gehele noorden actief.

Betrokken vrijwilligers

Er zijn binnen Greenlincs geen vrijwilligers betrokken. Wel werkt de organisatie samen in sommige projecten waar wel met vrijwilligers wordt gewerkt.

Instrumenten

Greenlincs gebruikt verschillende instrumenten zoals een website en twitterkanaal. Verder heeft Greenlincs verschillende professionele adviseurs die in het noorden met hun kennis en kunde projecten en business cases ontwikkelen.

Activiteiten

Greenlincs organiseert bijeenkomsten en heeft een belangrijke rol als makelaar en verbinder.

Contact

Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen
Eisse Luitjens
Tel: 050-5214555
Mail: info@greenlincs.nl

Netwerk Duurzame Dorpen

Het netwerk duurzame dorpen is opgenomen onder de Friese netwerken aangezien de roots van dit netwerk daar liggen. Inmiddels is het netwerk uitgegroeid tot een regionaal en zelfs landelijk netwerk. Vandaar hier ook nog eens genoemd.

SEN (Samen Energie Neutraal)

Net als het Netwerk Duurzame Dorpen is dit netwerk ondergebracht onder de provincie waar de roots liggen. In dit geval Drenthe. Het netwerk richt zich in haar werkzaamheden op dit moment ook nog veel op Drenthe maar ook in Fryslân en Groningen zien zij een opgave.

Verankerd tot in de haarvaten van de samenleving

Inhoudelijke scope

Veel van de netwerken die spontaan genoemd worden zijn energie gerelateerd. Zoals eerder opgemerkt vindt dit waarschijnlijk zijn oorsprong in de sterke stimulans die hieraan gegeven is door gemeenten en provincies. Overigens zijn dit de meer krachtige netwerken en laten ze op dit moment een beweging zien naar een breder palet aan activiteiten. In relatie tot onderwerpen als leefbaarheid, krimp en economisch perspectief zijn deze netwerken zich aan het verbreden. Terwijl er in de netwerken al de nodige deskundigheid is verzameld, is er een merkbare beweging om de eigen expertise met die van anderen te versterken. Vooral rondom biobased economy en voedsel ontwikkelen zich sterke nieuwe netwerken.

Relatie regionaal – lokaal

De meeste netwerken die worden genoemd opereren op regionaal of zelfs provinciaal niveau. Enkele netwerken hebben zich inmiddels ook bovenprovinciaal ontwikkeld. Tegelijkertijd valt op dat de meeste netwerken in deelname van actieve betrokkenen, hun oorsprong hebben in lokale of bovenlokale ontwikkelingen. De netwerken zijn dus wel provinciaal georiënteerd, maar zijn veelal bottum-up ontstaan. Daardoor kunnen ze bogen op een vrij sterk draagvlak en betrokkenheid uit de samenleving. De continuïteit is hierdoor meer gewaarborgd.

Dynamiek op lokaal niveau

Er worden door de gesprekspartners nagenoeg geen lokale netwerken genoemd. Lokale netwerken worden in de gesprekken veelal als kwetsbaar en tijdelijk gezien: sterk afhankelijk van één of enkele personen en van actuele dynamiek. Veel van de lokale netwerken bestaan ook maar kort en organiseren zich rond een bepaalde opgave, zodra die is gerealiseerd heft het netwerk zich op of transformeert in al dan niet gewijzigde samenstelling naar iets nieuws. Mogelijk bewijst zich juist daarin de waarde van regionale en provinciale netwerken: ze bundelen kennis en ervaringen en ontsluiten die voor lokale initiatieven. De nieuwe provinciale netwerken zijn daardoor veel meer dan de traditionele geïnstitutionaliseerde instellingen ondersteunend aan lokale initiatieven.

Kansen voor DuurzaamDoor!

Afhankelijk van de ambities over inhoud en werkwijze met het programma DuurzaamDoor! bieden de meeste van de beschreven netwerken goede aanknopingspunten om nieuwe processen en projecten te ondersteunen. Verschillende netwerken die beschreven zijn hebben ook op dit moment al een financiële relatie met hun provincie of gemeente. Doorgaans is dat op het niveau van concrete projecten. Juist op het niveau van samenwerkingsprocessen zijn er aanknopingspunten voor vernieuwende ondersteuning. Voor de netwerken is het nu vaak zoeken naar slagvaardige vormen van samenwerking en het delen/ontsluiten en doorontwikkelen van kennis. In de meeste gevallen gaat het dan meer om procesgeld dan om projectgeld.

Relatie tot eerdere projecten DuurzaamDoor!

Het afgelopen programma DuurzaamDoor! was sterk projectgericht: concrete projectactiviteiten door samenwerkingspartners die elkaar niet als vanzelfsprekend eerder aan tafel troffen. Feitelijk zijn ook daaruit gelegenheidsnetwerken ontstaan van organisaties die elkaar op een concrete projectopgave leerden kennen. Net als veel van de lokale netwerken zijn dit netwerksamenwerkingen geweest die na afloop zijn opgehouden te bestaan en zich al dan niet hebben vernieuwd in iets nieuws. Uit verschillende van de eerder uitgevoerde projecten zien we samenwerkingspartners en deelnemers terug in de nu beschreven netwerken. Kennelijk evolueert de werkwijze rond maatschappelijke initiatieven zich naar een vernieuw(en)de werkwijzen. De verschillende programma's en projecten uit het verleden van Leren voor Duurzaamheid, Leren voor

Duurzame Ontwikkeling en DuurzaamDoor! tussen 2005 en 2015, passen wat dit betreft in een logische opeenvolgende lijn. Tot dusver waren concrete projecten en meetbare projectresultaten het doel, nu lijkt in elk geval in de samenleving meer de nadruk op samen leren, ontdekken en verkennen de gewenste focus te zijn.